

شیوه‌نامه ارزیابی کیفیت کمی و کیفی پرونده‌های رساله دانشجویان دوره دکتری دانشگاه اصفهان

مقدمه

نظر به وظیفه شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه برای سیاست‌گذاری پرونده‌های پژوهشی در جهت کیفیت‌بخشی، این شیوه‌نامه بر مبنای آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب ۱۳۹۴/۱۱/۲۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، به تصویب شورای پژوهش و فناوری دانشگاه اصفهان رسید و از تاریخ ابلاغ، جایگزین کلیه مصوبات قبلی می‌شود. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این مصوبات بر عهده معاونان پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده‌ها، رؤسای محترم دانشکده‌ها و مدیریت امور پژوهشی دانشگاه می‌باشد.

در چاپ و ثبت پرونده‌های منتج از رساله دکتری، رعایت شرایط مندرج در این شیوه‌نامه الزامی است.

تعاریف

مجله علمی-پژوهشی: مجله‌ای است که دارای نمایه بین‌المللی Scopus (با شاخص SJR)، ISI (با شاخص JCR) یا دارای مجوز علمی-پژوهشی از وزارتین یا حوزه علمیه (برای مجلات داخلی) باشد.

امتیاز مجله: امتیازی است که برای مجله به صورت یک عدد در مبنای هفت، به تصویب هیئت ممیزه دانشگاه اصفهان رسیده است.

مجله هم‌سطح علمی-پژوهشی: مجله‌ای است که فاقد نمایه Scopus یا ISI است و دارای مجوز علمی-پژوهشی از وزارتین یا حوزه علمیه نیست؛ ولی اعتبار و امتیاز عددی آن برای بعضی گروه‌های آموزشی، به تصویب هیئت ممیزه دانشگاه اصفهان رسیده است.

مقاله علمی-پژوهشی: مقاله‌ای است که در مجله علمی-پژوهشی یا مجله هم‌سطح علمی-پژوهشی پذیرش قطعی یا چاپ شده باشد. مقالات کنفرانسی یا علمی-ترویجی، مقاله علمی-پژوهشی محسوب نمی‌شود.

ماده ۱: شرایط و ضوابط عمومی

۱.۴ این شیوه‌نامه برای دانشجویان دکتری ورودی سال تحصیلی ۹۴-۹۵ و بعد از آن است و دانشجویان ورودی قبل از مهرماه ۱۳۹۴ که پیشنهاد آنها پس از مهرماه ۱۳۹۷ به دفتر امور پژوهشی دانشگاه واصل می‌شود نیز مشمول این شیوه‌نامه هستند. همچنین دانشجویان ورودی ۱۳۹۲ و پس از آن نیز به شرط تأیید استاد راهنما و گروه آموزشی می‌توانند براساس این شیوه‌نامه عمل کنند.

۱.۴ ارائه یک مقاله علمی-پژوهشی مطابق با شرایط مندرج در ماده ۲ این شیوه‌نامه و کفایت دستاوردهای علمی، شرط لازم برای صدور مجوز دفاع از رساله دانشجوی است. کفایت مذکور، بر مبنای اهداف ذکر شده در پیشنهاد رساله دکتری، با اعلام رضایت کتبی استاد(ان) راهنما و تأیید گروه، دانشکده و مدیریت امور پژوهشی دانشگاه احراز و مجوز برگزاری جلسه دفاع صادر

می‌شود. هیئت داوران نمرهٔ رساله را در جلسهٔ دفاع و متناسب با شاخص‌های مندرج در فرم اعطای نمره در دامنهٔ ۰ تا ۲۰ به رساله اختصاص می‌دهند.

۱ ۳. مقاله و سایر برون‌دادهای ارائه‌شده برای صدور مجوز دفاع باید در راستای اهداف پیش‌بینی‌شده پیشنهاد و کاملاً از رسالهٔ دانشجو استخراج شده باشد.

۱ ۴. در هنگام چاپ یا ثبت هر برون‌داد، درج صحیح نام گروه آموزشی، دانشکده و دانشگاه اصفهان، مطابق با شیوه‌های اعلام‌شده، ضروری است.

۱ ۵. نویسندهٔ مسئول مقاله باید یکی از استادان راهنمای رسالهٔ دانشجو و عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان باشد. مشاور نمی‌تواند نویسندهٔ مسئول مقالات مستخرج از رسالهٔ دکتری باشد.

۱ ۶. ذکر نام استادان راهنما در تمام برون‌دادهای پژوهشی دانشجو الزامی است. در مقالهٔ مستخرج از رسالهٔ دکتری که قرار است دانشجو با آن مجوز دفاع دریافت کند، باید نام دانشجو به‌عنوان نویسندهٔ اول و سپس نام استاد(ان) راهنما و مشاور در صورت سهم‌بودن در مقاله و با ترتیبی متناسب با سهم خود، با تشخیص استاد راهنما درج شود. در مجلاتی که برای ترتیب نام نویسنده‌ها یا تعداد آنها محدودیت وجود دارد، حسب صلاح‌دید استادان راهنما و تأیید شورای گروه و دانشکده اقدام می‌شود.

۱ ۷. به‌صورت کلی ذکر نام دانشجوی دیگر در مقالهٔ مستخرج از رسالهٔ دانشجوی دکتری که آن مقاله را به‌عنوان معیار کفایت رسالهٔ خود ارائه کرده است، مجاز نیست. در شرایط خاص که طبق تأیید گروه آموزشی، مقاله منتج از کارهای مشترک باشد، آن مقاله برون‌داد رسالهٔ دانشجویی محسوب می‌شود که نویسندهٔ اول است و برای سایر دانشجویان امتیاز یا فرصتی را در موضوع این شیوه‌نامه ایجاد نمی‌کند.

۱ ۸. ارائهٔ اصل نامهٔ پذیرش مقاله از سردبیر یا دبیر علمی مجلات علمی-پژوهشی یا ایمیل رسمی مجلات خطاب به نویسندهٔ مسئول به همراه فیش واریزی هزینهٔ چاپ مقاله (در صورت اخذ هزینه توسط مجله) الزامی است. شورای پژوهشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده موظفند ضمن بررسی صحت و اصالت اسناد مذکور از صحت پذیرش مقاله اطمینان حاصل کنند.

تبصره ۱: در صورتی که مقاله، حداکثر تا ۹ ماه بعد از پذیرش به چاپ نرسد، موضوع در شورایی با حضور مدیر گروه، معاون پژوهشی دانشکده و مدیر امور پژوهشی دانشگاه بررسی خواهد شد. در این شورا، اعطای فرصت بیشتر برای چاپ مقاله یا ارجاع موضوع به کمیتهٔ تخلفات پژوهشی و استرداد کلیهٔ وجوه دریافتی بابت پایان‌نامه، تصمیم‌گیری خواهد شد.

۱ ۹. برای مقالهٔ مستخرج از رسالهٔ دانشجو که به‌عنوان شرط لازم برای دفاع ارائه می‌شود، استادان راهنما و مشاور رساله نباید سردبیر، مدیرمسئول، مدیر اجرایی یا دبیر تخصصی مجلهٔ پذیرش‌دهنده به آن مقاله باشند.

۱ ۱۰. مقالاتی که در مجلات لیست سیاه وزارت عتف یا مجلاتی که دانشگاه اصفهان به‌عنوان لیست سیاه اعلام کرده است، چاپ شده باشند، برون‌داد قابل قبولی برای دفاع دانشجوی دکتری نیست. ملاک تصمیم‌گیری آخرین لیست‌های وزارت عتف یا دانشگاه اصفهان در زمان ارسال مقاله است.

ماده ۲: شرایط و ضوابط اختصاصی دانشکده‌ها

۴. ۱. دانشکده‌ها و گروه‌های آموزشی دانشگاه اصفهان به ترتیب جدول ۱ در دسته‌های همسان تقسیم‌بندی می‌شوند.

جدول ۱: تقسیم‌بندی دانشکده‌ها و گروه‌های آموزشی

نام دسته	دانشکده‌ها و گروه‌های دسته	توضیحات
دسته همسان ۱	دانشکده‌های علوم، شیمی، مهندسی، کامپیوتر، عمران و حمل و نقل، علوم و فناوری‌های نوین	-
دسته همسان ۲	دانشکده‌های علوم اداری و اقتصاد، ادبیات و علوم انسانی، علوم ورزشی، زبان‌های خارجی، علوم تربیتی، علوم جغرافیایی و برنامه‌ریزی، الهیات و معارف اهل‌البت (ع)	-
گروه‌های آموزشی خاص	گروه‌های آموزشی زبان و ادبیات فارسی، زبان و ادبیات عرب	-
	گروه‌های آموزشی زبانشناسی و فلسفه	صرفاً شامل ورودی‌های قبل از ۱۳۹۸
	گروه‌های علوم قرآن و حدیث، فلسفه و کلام اسلامی، معارف و معارف قرآن و اهل بیت (ع)، حسابداری، حقوق، علوم سیاسی	صرفاً شامل ورودی‌های قبل از ۱۳۹۹

۴. ۲. برای دانشجویان دانشکده‌های دسته همسان ۱، چاپ یا ارائه پذیرش یک مقاله در مجلات علمی-پژوهشی با مرتبه Q1 (بر مبنای JCR) یا Q1 (دو سال متوالی بر مبنای SJR و دارای نمایه ISI) یا مجلاتی که امتیاز هیئت ممیزه دانشگاه برای آنها حداقل ۶ باشد، برای درخواست صدور مجوز دفاع کافی است.

۴. ۳. برای دانشجویان دانشکده‌های دسته همسان ۲، چاپ یا ارائه پذیرش یک مقاله در مجلات علمی-پژوهشی با حداقل مرتبه Q2 (در دو سال متوالی بر مبنای SJR) یا مجلاتی که امتیاز هیئت ممیزه دانشگاه برای آنها حداقل ۵/۵ باشد، برای صدور مجوز دفاع کافی است.

تبصره ۲: در صورت چاپ یک مقاله در مجلات هم‌سطح علمی-پژوهشی با امتیاز ۵/۵ مصوب هیئت ممیزه دانشگاه، باید آن مقاله به زبان بین‌المللی باشد.

تبصره ۳: دانشجوی دانشکده‌های دسته همسان ۱ که در یکی از دانشگاه‌های معتبر در فرصت مطالعاتی خارج از کشور بوده است، در صورتی که مقاله چاپ شده او در زمره مجلات Q2 (دو سال متوالی بر مبنای SJR و دارای نمایه ISI) رشته مربوط باشد، می‌تواند با همان یک مقاله از رساله دکتری خود دفاع کند؛ مشروط به آنکه:

- ۱) به تأیید گروه و دانشکده، موضوع مقاله در راستای اهداف قیدشده در پیشنهاد دانشجو باشد،
- ۲) بندهای ۱-۴ تا ۱-۷ این شیوه‌نامه درباره آدرس و ترتیب اسامی رعایت شده باشد،
- ۳) علاوه بر درج نام استاد راهنمای محل تحقیق، نام استاد راهنمای اول محل تحصیل دانشجو (دانشگاه اصفهان) نیز جزو لیست اسامی نویسندگان باشد.

تبصره ۴: دانشجوی دانشکده‌های دسته همسان ۱ که موفق به ثبت برون‌دادهای رساله خود به‌عنوان یک اختراع معتبر بین‌المللی همانند US Patent یا European Patent شود، می‌تواند بدون مقاله بند ۲-۱ متقاضی مجوز دفاع باشد؛ مشروط به آنکه:

(۱) با تأیید گروه و دانشکده، موضوع اختراع در راستای اهداف قیدشده در پیشنهاد دانشجو باشد،

(۲) بندهای ۱-۴ تا ۱-۷ این شیوه‌نامه درباره آدرس و ترتیب اسامی در تأییدیه ثبت اختراع رعایت شده باشد.

۲ ۴. در صورتی که دانشجویی نتواند با شرایط یک مقاله مندرج در بند ۲-۱ تقاضای مجوز دفاع کند، می‌تواند با شرط یک مقاله علمی-پژوهشی به همراه یک برون‌داد پژوهشی دوم مطابق با شرایط ارائه‌شده در هر سطر از جدول ۲ (برون‌داد دوم) و توضیحات جدول ۳ (موارد جایگزین برون‌داد دوم)، متقاضی مجوز دفاع باشد.

جدول ۲: ویژگی‌ها و مشخصات مربوط به برون‌داد دوم

ردیف	مقاله علمی-پژوهشی	برون‌داد پژوهشی دوم	توضیحات
۱	در مجله Q2 (با شاخص JCR یا دو سال متوالی بر مبنای SJR و دارای نمایه ISI)	مقاله علمی-پژوهشی در مجله Q3 (با شاخص JCR یا دو سال متوالی بر مبنای SJR و دارای نمایه ISI) یا موارد مجاز جدول ۳	برای دانشکده‌های دسته همسان ۱
۲	در مجله Q3 (با شاخص SJR)	مقاله علمی-پژوهشی در مجله Q3 (با شاخص SJR) یا مقاله علمی-پژوهشی در مجله‌ای با امتیاز حداقل ۴/۵ یا موارد مجاز جدول ۳	برای دانشکده‌های دسته همسان ۲
۳	در مجله‌ای با امتیاز حداقل ۵	مقاله علمی-پژوهشی در مجله‌ای با امتیاز حداقل ۴/۵ یا موارد مجاز جدول ۳	صرفاً گروه‌های آموزشی خاص*
۴	در مجله Q3 (با شاخص SJR) یا در مجله‌ای با امتیاز حداقل ۴/۵	مقاله در مجلات هم سطح علمی-پژوهشی با امتیاز حداقل ۴/۵ یا موارد مجاز جدول ۳	صرفاً برای رشته‌های مترجمی زبان در دانشکده زبان‌های خارجی

* برای گروه زبان و ادبیات عربی، برون‌داد اول باید به زبان رشته باشد.

جدول ۳: موارد جایگزین برون‌داد دوم، با شرایط شرح داده شده در جدول ۴

ردیف	نوع برون‌داد	دانشکده/گروه
۱	توسعه فرایند، ساخت دستگاه یا تجهیزات	دسته همسان ۱ و ۲
۲	ثبت اختراع	دسته همسان ۱ و ۲
۳	رفع مشکل راهبردی از صنایع یا سازمان‌ها	دسته همسان ۱ و ۲
۴	جایزه از جشنواره‌های معتبر ملی و بین‌المللی	دسته همسان ۱ و ۲
۵	تألیف یا ترجمه توأم با نقد یا تصحیح انتقادی کتاب تخصصی	دسته همسان ۲
۶	تولید محتوای علمی و روش‌شناسی	دانشکده زبان‌های خارجی

جدول ۴: شرایط برون‌داد دوم

ردیف	نوع برون‌داد	توضیحات تکمیلی
۱	توسعه فرایند، ساخت دستگاه یا تجهیزات	توسعه فرایند یا ساخت دستگاهی از «فهرست کالاها و خدمات دانش بنیان» مندرج در گزارش دبیرخانه «کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان و نظارت بر اجرا». در این خصوص، علاوه بر تأیید گروه و دانشکده مربوط، ارائه تأییدیه مدیر فناوری دانشگاه و تأیید کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان و نظارت بر اجرا در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ضروری است.
۲	ثبت اختراع	ثبت اختراع مستخرج از رساله دکتری که به تأیید سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی کشور رسیده باشد. رعایت حقوق دانشگاه، آدرس دهی درست نام دانشگاه و ثبت اسامی استادان راهنما ضروری است.
۳	رفع مشکل راهبردی از صنایع یا سازمان‌ها	رفع مشکل راهبردی از صنایع یا سازمان‌ها در راستای موضوع رساله دوره دکتری در قالب قرارداد طرح فعال پژوهشی برون دانشگاهی استاد راهنمای اول منعقد با دانشگاه با مبلغ حداقل ۵۰۰ میلیون ریال (برای هر دانشجوی دکتری) که به تأیید بالاترین مقام سازمان یا صنعت مربوط، تأیید گروه آموزشی مربوط و تأیید مدیریت ارتباط با صنعت و جامعه رسیده باشد.
۴	جایزه از جشنواره‌های معتبر ملی و بین‌المللی	اخذ رتبه ۱، ۲ یا ۳ از جشنواره‌های معتبر ملی و بین‌المللی مندرج در آیین‌نامه ارتقا و شیوه‌نامه اجرایی آن، مصوب دانشگاه اصفهان که در راستای موضوع رساله دانشجو باشد.
۵	تألیف یا ترجمه توأم با نقد یا تصحیح انتقادی کتاب تخصصی	تألیف یا ترجمه یا تصحیح انتقادی کتاب تخصصی مرتبط با موضوع رساله زیر نظر و همراه با نام استاد راهنما روی جلد کتاب که به تأیید گروه مربوط، دانشکده و شورای کتاب دانشگاه رسیده و در انتشارات دانشگاه‌های سطح اول کشور یا توسط انتشارات بین‌المللی معتبر به چاپ رسیده باشد.
۶	تولید محتوای علمی و روش‌شناسی	تولید محتوای علمی همراه با روش‌شناسی لازم که به تولید یک نرم‌افزار آموزشی زبان منجر شده و به تأیید گروه مربوط و دانشکده زبان و تأیید شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد.

تذکر ۱: تا زمان درخواست مجوز دفاع، اگر مجله‌ای صعود مرتبه داشت، معیار تعیین رتبه و درجه کیفی و امتیاز آن مجله، وضعیت آن در زمان دفاع است و اگر نزول مرتبه داشت، وضعیت آن مجله در زمان ارسال مقاله در نظر گرفته می‌شود.

تذکر ۲: دارا بودن صرفاً نمایه ISC معیار معتبر بودن مجله نیست. داشتن شرط علمی-پژوهشی بر اساس لیست اعلامی وزارتین یا حوزه الزامی است و مجلات مصوب هیئت ممیزه دانشگاه باید در اولویت چاپ مقاله قرار داشته باشد.

تذکر ۳: مقالات چاپ شده در مجلات علمی-پژوهشی دانشگاه اصفهان تنها می‌تواند برون‌داد پژوهشی دوم رساله دکتری باشد.

این شیوه‌نامه در ۲ ماده و ۴ تبصره در تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۶ به تصویب شورای پژوهش و فناوری دانشگاه اصفهان رسید و از تاریخ تصویب به مدت حداقل دو سال لازم‌الاجراست.